

Južna srpska pokrajina je, pored Makedonije, preostalo potencijalno krizno područje na Balkanu.

Sadašnju političku situaciju na Kosovu i Metohiji karakterišu separatističke težnje kosovskih Albanaca, veliki broj proteranog ne-albanskog stanovništva - mahom Srba, nerešeni slučajevi nestalih ljudi na obe strane - njih skoro pet hiljada, međusobne optužbe za ratne zločine, nepostojanje dijaloga između albanskih i jugoslovenskih, odnosno srpskih vlasti, opšta nesigurnost za srpsko i nealbansko stanovništvo. Sve ovo opterećuje odnose i život u ovom delu Srbije.

Ni oružane snage KFOR-a, ni administracija UN na Kosovu i Metohiji nisu uspjeli da otklone teško viševjekovno nasleđe srpsko-albanskog konflikta. Za vreme vladavine prethodnog nedemokratskog režima u Srbiji, krajem devedesetih godina, taj konflikt je prerastao u krvav oružani sukob koji je doveo do bombardovanja SR Jugoslavije i ulaska NATO trupa (Sporazum o Vojno-tehničkoj saradnji, Kumanovo) na Kosovo i Metohiju.

Savet bezbednosti je doneo Rezoluciju 1244 kojom se reguliše privremeni status Kosova i Metohije i definišu putevi za uspostavljanje trajnog mira na ovom delu teritorije, koja je u sastavu Republike Srbije, odnosno SR Jugoslavije.

Zato podatke o ovoj pokrajini dajemo sa nadom da će Unmik, međunarodna zajednica, vladajuće albanske partije na Kosovu i Metohiji i srpske, odnosno jugoslovenske vlasti uspeti da nađu zajedničko rešenje za Kosovo i Metohiju u skladu sa Rezolucijom 1244. Trebalo bi obezbediti miran i bezbedan život za sve građane Kosova i Metohije, neometan povratak prognanim i izbeglim licima, kojih u ovom trenutku ima oko 200 hiljada, kao i davanje široke autonomije Kosovu i Metohiji, u okviru Savezne Republike Jugoslavije.

Kosovo i Metohija zahvata površinu od 10.849 km², ili oko 12 odsto teritorije na jugozapadu Republike. Priština je administrativno, privredno i kulturno središte pokrajine.

Teritorijalna organizacija

Kosovo i Metohija sastoji se od 29 opština i 5 okruga, čija su sedišta u gradovima Prištini, Peći, Prizrenu, Kosovskoj Mitrovici i Gnjilanu.

Kosovo i Metohiju od susedne Albanije deli planinski masiv Prokletija, a od Makedonije Šar-planina, na kojima se nalaze i dva najviša planinska vrha u Srbiji: Djeravica i Crni vrh. Pokrajinu čine dve regije koje se razlikuju sastavom tla i klimom, a međusobno su odeljene planinama Ćićavicom i Crnoljevom.

Reljef

Južna srpska pokrajina ima vrlo raznovrstan reljef: sastoji se od planinskih venaca kojim je obrubljena, a oni su ispresecani klancima i dosta širokim dolinama reka Binacke Morave, Laba i

Belog Drima.

Kosovo i Metohija se prostire u jugoistočnom i istočnom delu pokrajine, blizu moravsko-varcarske doline i pretežno je brdovito, tako da rudna bogatstva predstavljaju glavni prirodni potencijal ove oblasti. Metohija nalazi na zapadu i severozapadu pokrajine i obiluje kvalitetnim obradivim zemljištem, što bitno određuje njenu privredu.

Međusobna geografska odeljenost Metohije i Kosova uslovlila je i razliku u biljnom i životinjskom svetu, tako da je za Metohiju karakterističan uticaj Mediterana, pa je to regija sa najviše primera mediteranske flore i faune u celoj Srbiji, dok se Kosovo po tome ne razlikuje od ostatka Srbije.

Saobraćajni značaj

Kosovo i Metohija predstavljaju razvode reka koje pripadaju crnomorskom, jadranskom i egejskom slivu, iz čega proizlazi i saobraćajni značaj ove pokrajine. Ona svojim istočnim rubom dotiče moravsko-varcarski pravac, kojim prolazi jedan krak autoputa, dok druga važna saobraćajnica kroz Srbiju, Ibarska magistrala, prolazi severozapadnim delom pokrajine. Planira se i izgradnja novog kraka autoputa, koji bi se od Niša odvajao na zapad, išao preko Kosova, Metohije i Crne Gore i izbijao na Jadransko more.

Stanovništvo

Prema popisu iz 1991. godine Kosovo i Metohija broji 1.956.196 ljudi ili nešto manje od 20 odsto stanovnika Srbije. Nacionalni sastav predstavlja šaroliku smesu, a dominiraju Albanci sa 1.596.072, odnosno 82,2 odsto stanovništva pokrajine, ili oko 17 odsto stanovništva Srbije. Drugi po brojnosti su Srbi sa 194.190, zatim muslimani sa 66.189, pa Romi sa 45.745, Crnogorci sa 20.356, Turci sa 10.446, Hrvati sa 8.062 i druge manje nacionalne i etničke skupine, kojih ima ukupno 24.